

قاجاق، پاشنه آشیل اصلاحات اقتصادی

اقتصاد کشورمان در کنار تمام مشکلات ساختاری، که با آن دسته‌به‌دسته گریبان‌است، با پدیده مخرب و مزمن قاجاق هم به‌شدت درگیر است. اکنون که زنجیر تحریم‌ها از پای اقتصاد کشورمان باز شده، باید با شدت و حدت بسیار با این پدیده به مقابله برخیزیم. در حال حاضر میزان قاجاق کالا به کشور بیش از ۲۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود، که این رقم فاجعه‌بار است. آگاهان اقتصادی می‌دانند که وقتی اجناس قاجاق وارد کشور می‌شود، معانی گسترده‌ای دارد. اول اینکه این میزان قاجاق یعنی رواج خریدوفروش غیررسمی، بنابراین دست دولت از مالیات به صورت گسترده کوتاه می‌شود و این یعنی ایجاد فشار بر بودجه دولت. از سوی دیگر، این کالاها می‌تواند در داخل تولید شود یا به بیان دیگر سهم بازار تولیدات یا حتی کالا‌های رسمی واردشده به کشور به‌شدت کاهش می‌یابد که این هم به اقتصاد ملی ضربه می‌زند. اکنون اصناف از این ناحیه به‌شدت تحت فشارند ضمن اینکه این پدیده باعث از دست رفتن فرصت‌های شغلی بسیار زیادی در کشور می‌شود. با ۲۰ میلیارد دلاری که صرف قاجاق کالا شده می‌توان حدود ۱/۵ تا ۲ میلیون شغل در کشور ایجاد کرد. بر کسی پوشیده نیست که افزایش قاجاق کالا موجب کاهش تولید داخلی و در نتیجه افزایش میزان بیکاری می‌شود و این امر تاثیر نامطلوبی بر تولید ناخالص داخلی می‌گذارد. یکی از نیازهای اساسی حال حاضر اقتصاد ماسر مایه‌گذاری مولد است. وقتی در اقتصاد میزان قاجاق در این حد باشد، سرمایه‌گذاران دیگر رغبتی به سرمایه‌گذاری در بخش‌های مولد که بازدهی آن با ریسک مواجه است، نخواهند داشت. در نتیجه سرمایه به جای اینکه در امور مولد اقتصادی به کار افتد و باعث تولید و اشتغال شود به سوی قاجاق منحرف می‌شود و به این ترتیب بخشی از منافع در دسترس جامعه از چرخه اقتصاد مولد خارج می‌شود. از سوی دیگر یکی از مشکلات موجود در اقتصاد کشورمان به هم‌ریختگی قیمت‌ها در بازار است. گسترش قاجاق می‌تواند بر قیمت‌های بازار داخلی اثرات نامطلوبی بگذارد. زیراتقاضی کل را افزایش می‌دهد و با محدودیت عرضه کالا به بازار، باعث افزایش سطح قیمت‌ها و بروز فشارهای تورمی خواهد شد و در نهایت دشواری‌هایی را به‌ویژه برای اقشار آسیب‌پذیر جامعه در تامین نیازهای اساسی‌شان به وجود می‌آورد. کالا‌های مشابه خارجی که به صورت قاجاق وارد کشور می‌شوند به علت نپرداختن حقوق گمرکی و سود بازرگانی، قیمتی پایین‌تر از کالا‌های تولید داخلی دارند. در نتیجه رقابت برای صنایع داخلی حتی در بازارهای داخلی دشوار می‌شود و چه‌بسا به زندگی، ورشکستگی و در نهایت تعطیلی فعالیت واحدهای تولیدی و صنعتی بینجامد، که این مسائل موجب بیکاری افراد مشغول به کار در این واحدهای تولیدی می‌شود و ر کودکان فعالیت‌های صنعتی را به دنبال خواهد داشت. گسترش پدیده قاجاق در حجمی که اکنون ما شاهد آن هستیم به طور کلی می‌تواند سیاست‌های اجرایی دولت را به ناکامی بکشاند. مگر حجم گردش مالی اقتصاد ما چقدر است که بتواند بیش از ۲۰ میلیارد دلار قاجاق را در سال تحمل کند؟ این پدیده باعث می‌شود سیاست‌های اجرایی دولت کم‌اثر و حتی در برخی موارد بی‌اثر شود و نتواند اهداف مورد نظر خود را برآورده سازد. قاجاق کالا همچنین بر بازار ارزی کشور اثر منفی دارد، با این توضیح که قاجاق کالا به علت افزایش تقاضای ارز در بازار آزاد جهت واردات غیرقانونی کالا، موجب به هم خوردن تعادل عرضه و تقاضای ارزی می‌شود و نرخ ارز را افزایش می‌دهد که این امر فشارهای زیادی را به پول رسمی کشور وارد می‌کند و با خود آثار تورمی زیادی به دنبال دارد. از سوی دیگر قاجاق کالا توازن در تراز بازرگانی خارجی کشور را بر هم می‌زند. به نظر نمی‌رسد کسی از مسئولان و کارشناسان مخالفتی با پیامدهای مخرب این میزان قاجاق برای اقتصاد کشورمان داشته باشد، پس باید همه دست‌هم‌دهند و تا دبیر لازم و با فوریت راهکاری برای جلوگیری از این پدیده مخرب اقتصادی اندیشیده شود.

عضو کمیسیون عمران مجلس

خبر

بازار لوازم خانگی ایران در اختیار خارجی‌ها

حمیدرضا غزنوی، سخنگوی انجمن صنفی تولیدکنندگان لوازم خانگی، ارزش بازار لوازم خانگی ایران را سالانه ۲۰۰ هزار میلیارد ریال ذکر کرد و گفت: «۵۰ هزار میلیارد ریال از این بازار در اختیار شرکت‌های خارجی و ۵۰ هزار میلیارد ریال در دست شرکت‌های تولیدکننده داخلی است.» او هفته گذشته در نشست خبری افزود: «بازار لوازم خانگی ایران بعد از آمریکا دومین بازار یکی از برندهای لوازم خانگی کره جنوبی است.»

تورم تولید ۶/۰ درصد کاهش یافت

بانک مرکزی اعلام کرد: «شاخص بهای تولیدکننده در ایران در دی‌ماه امسال به عدد ۲۱۵ رسید که نسبت به ماه گذشته ۰/۶ درصد کاهش داشته است.» به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، شاخص یادشده در دی‌ماه امسال نسبت به ماه مشابه سال گذشته معادل ۲/۸ درصد افزایش داشته است. همچنین شاخص بهای تولیدکننده در ایران در ۱۲ ماه منتهی به دی‌ماه امسال نسبت به ۱۲ ماه منتهی به دی‌ماه پارسال به میزان ۶/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد

یکشنبه ۱۱ بهمن ۱۳۹۴ ● شماره چهل و یک

۰۲ | کتینه نو

افق‌های تازه برای اقتصاد ایران

گام‌هایی که طی یک هفته برای اتصال ایران به اقتصاد جهان برداشته شد

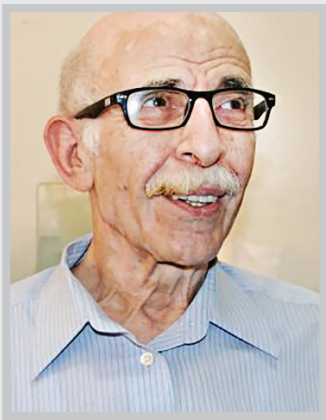

تولید ناخالص داخلی ایران در این سال نسبت به سال ۲۰۱۳ بالغ بر ۵۷ میلیارد دلار افزایش داشته است. همین اعداد و ارقام باعث شده تا برخی رسانه‌ها هم از ایران به‌عنوان بازری که نمی‌شود بر جزاییت‌های آن چشم‌پست، یاد کنند

تولید ناخالص داخلی ۲۰ کشور اول دنیا براساس شاخص PPP برحسب میلیارد دلار، مرتب‌شده براساس سال ۲۰۱۴			
کشور	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
چین	۱۶۱۷۳٫۲۷	۱۷۶۱۷٫۳۲	۱۸۹۷۵٫۸۷
آمریکا	۱۶۷۶۸٫۰۵	۱۷۴۱۸٫۹۳	۱۸۱۲۴٫۷۳
هند	۶۷۸۳٫۶۶	۷۳۷۵٫۹۰	۷۹۹۶٫۶۲
ژاپن	۴۶۸۵٫۲۹	۴۷۵۰٫۷۷	۴۸۴۳٫۰۷
آلمان	۳۶۱۰٫۰۶	۳۷۲۱٫۵۵	۳۸۱۵٫۴۶
روسیه	۳۴۹۱٫۶۲	۳۵۶۴٫۵۵	۳۶۵۸٫۴۰
برزیل	۳۲۱۲٫۲۹	۳۲۶۳٫۸۲	۳۳۵۹٫۰۸
اندونزی	۲۵۱۱٫۴۴	۲۶۷۶٫۰۸	۲۸۴۰٫۲۴
فرانسه	۲۵۳۴٫۵۱	۲۵۸۰٫۷۵	۲۶۳۳٫۹۰
انگلیس	۲۴۴۹٫۷۳	۲۵۴۸٫۸۹	۲۶۴۱٫۳۳
مکزیک	۲۰۶۵٫۹۱	۲۱۴۰٫۵۶	۲۲۲۴٫۳۱
ایتالیا	۲۱۰۵٫۹۶	۲۱۲۷٫۲۴	۲۱۵۷٫۱۲
کره جنوبی	۱۶۹۷۰٫۰۰	۱۷۷۸۸٫۲	۱۸۵۳٫۵۲
عربستان	۱۵۳۷٫۷۳	۱۶۰۵٫۷۰	۱۶۶۸٫۱۳
کانادا	۱۵۳۹٫۹۸	۱۵۹۱٫۵۸	۱۶۴۰٫۳۷
اسپانیا	۱۵۳۲٫۷۱	۱۵۶۶٫۳۷	۱۶۱۹٫۰۹
ترکیه	۱۴۴۴٫۵۷	۱۵۰۸٫۱۰	۱۵۶۹٫۴۱
ایران	۱۲۷۷٫۱۷	۱۳۳۴٫۳۲	۱۳۵۳٫۶۵
استرالیا	۱۰۵۱٫۱۶	۱۰۹۵٫۳۸	۱۱۳۶٫۵۷
تایوان	۱۰۲۰٫۹۱	۱۰۷۴٫۵۳	۱۱۲۵٫۳۴

منبع: صندوق بین‌المللی پول

پیشنهاد تشکیل تیم خبرگان اقتصادی

مهدی تقوی، استاد دانشگاه—باز شدن زنجیر تحریم از پای اقتصاد ایران اقدام مهمی بود که از سوی دولت روحانی و تیم دیپلماسی‌اش به‌انجام رسید. حال نوبت دولتمردان اقتصادی است تا ثمره لغو تحریم‌ها را به اقتصاد ایران تزریق کنند. البته طی همین یکی دو هفته اقدامات خوبی انجام شده است. شخص رئیس‌جمهور و وزرای اقتصاد توانسته‌اند به سرعت برخی قراردادهای اقتصادی مهم مانند خرید هواپیما و نوسازی ناوگان هوایی را نهایی کنند. قراردادهایی در حوزه نفت، گاز، بانک و پتروشیمی هم نهایی شده یا در حال نهایی شدن است که همگی در اتصال دوباره اقتصاد ایران به اقتصاد جهانی تاثیرگذار هستند. با این حال موانع داخلی که باید از پای اقتصاد باز شود، تشکیل تیمی از خبرگان اقتصادی هم به شناسایی کامل موانع داخلی رونق اقتصاد و راهکارهای رفع این موانع بپردازد، در جمله ضروریات اقتصادی کشور برای تکمیل کارهای انجام‌شده تاکنون است.

رویتز آن را دمیدن جانی تازه به صنعت هواپیمایی جهان ارزیابی کردند. رویتز گزارش داد که صنعت هواپیمایی جهان در حال حاضر با رکود بزرگی مواجه است. عباس آخوندی، وزیر راه و شهرسازی ایران، اعلام کرده که ایران در صدد خرید ۴۵۰ فروند هواپیمای مسافربری است و از جمله قرارداد خرید ۱۱۴ فروند ایرباس در جریان سفر روحانی به فرانسه نهایی شد. حجم این قرارداد بالغ بر ۲۰ میلیارد دلار است که برای صنعت هوایی جهان، که سالیانه ۱۲۰ میلیارد دلار فروش هواپیمای نو دارد، شوکی بزرگ به حساب می‌آید. البته به گزارش رویتز، در جریان سفر روحانی به اروپا قراردادهای مهمی چون همکاری دوباره ایران خودرو و پژو فرانسه هم نهایی شده است. این خودروساز بزرگ اروپایی قرار است با مدل‌های جدید و در قالب قراردادی که منجر به تقویت صنعت خودروسازی ایران هم خواهد شد، دوباره شریک صنایع خودروسازی ایران شود. در سوی دیگر قراردادهای جدید نفت و گاز و پتروشیمی ایران هم در حال نهایی شدن است. در این قالب هم ایران قراردادهای بلندمدت نفت و گاز را با شرکتی خارجی منعقد خواهد کرد تا بدین ترتیب مانع از حضور زودگذر و کوتاه‌مدت شرکت‌های نفتی خارجی در ایران شود. چنین اندیشه‌ای از آنجا شکل گرفت که در جریان تحریم‌های گسترده علیه ایران، که از تیر ۹۰ تا آذرماه ۹۴ به طول انجامید، شرکت‌های نفتی با این استدلال که قراردادشان به پایان رسیده یا شرایط فسخ آن به‌آسانی دیده شده، راه خروج از ایران را در پیش گرفتند. وزارت نفت قراردادهای جدید را به گونه‌ای تنظیم کرده که رفتن شرکتی خارجی از بخش صنعت نفت و گاز ایران به این راحتی مقدور نباشد. البته در این میان تحرکات دیگری هم در عرصه‌های مختلف اقتصادی دیده شده است. لغو تحریم‌های ژاپن علیه ایران و اعلام سفر شینزو ابه، نخست‌وزیر ژاپن به ایران، سفر مقامات اقتصادی کره جنوبی به ایران، لغو کامل تحریم صنعت بیمه

همکاری با ایران زمان می‌خواهد

مایکل توکوس، رئیس اتاق بازرگانی ایران و آلمان— تحریم‌ها علیه ایران لغو شده است. با این حال ورود به بازار ایران برخی نگرانی‌ها را همچنان با خود دارد. کمپانی‌های چندملیتی به‌خصوص از واکنش آمریکا در بیم هستند. آن‌ها نمی‌خواهند روابط خود را با آمریکا خراب کنند. با این حال بسیاری از کمپانی‌های غربی منتظر لحظه لغو تحریم‌ها بودند تا به بازار جذاب ایران سرازیر شوند. این دوگانگی موجب بروز شرایطی پیچیده شده است. برخی بانک‌های اروپایی مانند مدیو بانکا ایتالیا با ایران قرارداد همکاری بانکی امضا کرده‌اند و شرکت‌های آلمانی مانند شرکت خودروسازی دایمر هم در حال نهایی کردن قرارداد خود با ایران هستند. با این حال برخی راه احتیاط را پیشه کرده و شاید منتظر مانده‌اند تا اوضاع بهتر شود. بدون شک گسترش همکاری با ایران که به تازگی از تحریم بیرون آمده است، زمان بیشتری می‌برد.